

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/369

2016 m. kovo 15 d.

dėl skubios paramos teikimo Sąjungoje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 122 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) savitarpio pagalba ir parama nelaimių atveju yra svarbiausia visuotinės žmonių solidarumo vertybės išraiška ir moralinė pareiga, nes dėl tokių nelaimių daug žmonių gali nebegalėti patenkinti savo pagrindinių poreikių, o tai gali sukelti didelį pavojų jų sveikatai ir gyvybei;
- (2) tiek žmogaus sukeltų, tiek gaivalinių nelaimių poveikis Sąjungoje yra vis didesnis. Tai susiję su tam tikrais veiksniais, pavyzdžiui, klimato kaita, taip pat kitais papildomais išorės veiksniais ir aplinkybėmis, susiklosčiusiais Sąjungos kaimynystėje. Dabartinė Sąjungą alinanti migracijos ir pabėgėlių padėtis yra ryškus pavyzdys, kuomet, nepaisant Sąjungos pastangų pašalinti pagrindines priežastis trečiosiose valstybėse, gali tiesiogiai nukentėti valstybių narių ekonominė padėtis;
- (3) susiklosčius tokiai padėčiai, 2016 m. vasario 19 d. Europos Vadovų Taryba paragino Komisiją sukurti humanitarinės pagalbos teikimo ES viduje pajėgumus siekiant paremti šalis, susiduriančias su itin gausiu pabėgėlių ir migrantų antplūdžiu;
- (4) žmogaus sukeltų arba gaivalinių nelaimių mastas ir poveikis gali būti tokie, kad jos gali sukelti didelių ekonominių sunkumų vienoje ar keliose valstybėse narėse. Jos taip pat gali kilti vienoje ar keliose valstybėse narėse, kurios jau patiria didelių ekonominių sunkumų dėl kitų priežasčių, ir tokiu būdu dar labiau paaštrinti ir pabloginti bendrą atitinkamų valstybių narių ekonominę padėtį. Bet kuriuo atveju atitinkamų valstybių narių reagavimo pajėgumams būtų padarytas neigiamas poveikis, ir todėl savo ruožtu nukentėtų pagalbos ir paramos teikimas žmonėms, kuriems jos reikia;
- (5) Sąjunga jau turi galimybę teikti makrofinansinio pobūdžio paramą valstybėms narėms ir, naudodamasi Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2012/2002 ⁽¹⁾ įsteigtu Europos Sąjungos solidarumo fondu (ESSF), rodyti Europos solidarumą nelaimės ištiktiems regionams, tačiau šiuo metu Sąjungos lygmeniu nėra tinkamos priemonės, pagal kurią būtų pakankamai nuspėjamai ir nepriklausomai tenkinami nelaimės ištiktų žmonių humanitariniai poreikiai Sąjungoje, pavyzdžiui, teikiama pagalba maisto srityje, skubios sveikatos priežiūros paslaugos, aprūpinama būstu, vandeniu, sanitarijos bei higienos priemonėmis, teikiamos apsaugos ir švietimo paslaugos. Savitarpio pagalba gali būti teikiama pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1313/2013/ES ⁽²⁾ nustatytą Sąjungos civilinės

⁽¹⁾ 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantis Europos Sąjungos solidarumo fondą (OL L 311, 2002 11 14, p. 3).

⁽²⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

saugos mechanizmą, tačiau šio mechanizmo veikimas yra pagrįstas savanoriškais valstybių narių įnašais. Pagalba ir parama taip pat galėtų būti teikiama taikant esamas Sąjungos politikos ir finansavimo priemonės, pavyzdžiui, priemonės, kuriomis siekiama Sąjungoje sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Tačiau tokia pagalba ir parama būtų padedama siekti pagrindinių tų priemonių politikos tikslų ir ji būtų šalutinė tų tikslų atžvilgiu, todėl tos pagalbos ir paramos taikymo sritis ir mastas būtų riboti;

- (6) todėl atrodo tikslinga, kad Sąjunga, laikydamosi solidarumo principo, patenkintų pagrindinius nelaimės ištiktų žmonių poreikius Sąjungoje ir padėtų sumažinti ekonominį tų nelaimių poveikį atitinkamoms valstybėms narėms;
- (7) atsižvelgiant į nelaimės ištiktų žmonių Sąjungoje pagrindinių poreikių tenkinimo teikiant skubią paramą ir humanitarinės pagalbos teikimo asmenims, nukentėjusiems nuo žmogaus sukeltų ar gaivalinių nelaimių trečiojoje valstybėje, panašumus, tikslinga, kad visos operacijos pagal šį reglamentą būtų vykdomos laikantis tarptautiniu mastu sutartų humanitarinių principų. Tie veiksmai yra priemonės, atitinkančios ekonominę tų sunkumų patiriančių valstybių narių padėtį, ir jais papildoma Sąjungos veikla, kuria skatinamas valstybių narių bendradarbiavimas siekiant gerinti gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos ir apsaugos nuo tų nelaimių sistemų veiksmingumą;
- (8) atsižvelgiant į poreikį laikytis solidarumo principo, skubios paramos teikimas pagal šį reglamentą turėtų būti finansuojamas iš bendrojo Sąjungos biudžeto ir įnašų, kuriuos gali skirti kiti viešieji ar privatieji paramos teikėjai;
- (9) taikant šį reglamentą, išlaidos turėtų būti kompensuojamos ir viešųjų pirkimų sutartys turėtų būti sudaromos bei dotacijos teikiamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012⁽¹⁾, atsižvelgiant į specifinį skubios paramos pobūdį. Todėl tikslinga nustatyti, kad dotacijos gali būti skiriamos ir viešųjų pirkimų sutartys sudaromos tiesiogiai arba netiesiogiai, o dotacijomis gali būti finansuojama iki 100 % tinkamų finansuoti sąnaudų ir jos gali būti skiriamos atgaline data. Komisija turėtų turėti galimybę finansuoti skubios paramos operacijas, vykdomas bet kurios organizacijos, kuri, nepriklausomai nuo jos teisinio pobūdžio, nesvarbu, ar ji yra privati ar vieša, turi reikiamos patirties ir šiuo tikslu atitinkamai naudoja tiesioginį arba netiesioginį valdymą;
- (10) be to, tikslinga pasitelkti organizacijas, su kuriomis Komisija yra sudariusi bendruosius partnerystės susitarimus pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1257/96⁽²⁾, atsižvelgiant į šių organizacijų patirties, įgytos teikiant humanitarinę pagalbą glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija, aktualumą. Kai įmanoma, turėtų būti siekiama įtraukti vietos nevyriausybines organizacijas, pasitelkiant organizacijas partneres, su kuriomis yra sudaryti bendrieji partnerystės susitarimai, kad būtų kuo labiau padidinta pagal šį reglamentą teikiamos skubios paramos sinergija ir veiksmingumas;
- (11) Sąjungos finansiniai interesai turėtų būti apsaugoti taikant proporcingas priemones viso išlaidų ciklo metu, įskaitant pažeidimų prevenciją, nustatymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar netinkamai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir prireikus administracines ir finansines sankcijas pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012;
- (12) šiuo reglamentu turėtų būti nustatytas pagrindas teikti finansinę paramą kilus gaivalinėms ar žmogaus sukeltoms nelaimėms, dėl kurių, laikydamosi solidarumo principo, Sąjunga galėtų geriau nei valstybės narės, veikiančios pavieniui ir nekoordinuotai, sutelkti tinkamo lygio finansavimą ir jį ekonomiškai, efektyviai ir veiksmingai panaudoti operacijoms, kurios gali išsaugoti gyvybę, vykdyti ir tokiu būdu dėl veiksmų masto ir papildomumo užtikrinti didesnę jų veiksmingumą;
- (13) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl jų masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

⁽¹⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

⁽²⁾ 1996 m. birželio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1257/96 dėl humanitarinės pagalbos (OL L 163, 1996 7 2, p. 1).

- (14) skubios paramos teikimas pagal šį reglamentą turėtų būti tinkamai stebimas, prireikus pasitelkiant geriausią kompetenciją Sąjungos lygmeniu turinčius ekspertus. Be to, turėtų būti vertinamas bendras šio reglamento įgyvendinimas;
- (15) kadangi parama reikalinga nedelsiant, šis reglamentas turėtų įsigalioti iš karto,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatoma sistema, pagal kurią esamų ar galimų gaivalinių ar žmogaus sukeltų nelaimių atveju, taikant ekonominę padėtį atitinkančias konkrečias priemones, gali būti skiriama skubi Sąjungos parama. Tokia skubi parama gali būti teikiama tik tais atvejais, kai išskirtinis nelaimės mastas ir poveikis yra tokie, kad kyla sunkių didelio masto humanitarinių padarinių vienoje ar keliose valstybėse narėse, ir tik išimtinėmis aplinkybėmis, kai kitų priemonių, kuriomis gali naudotis valstybės narės ir Sąjunga, nepakanka.
2. Pagal šį reglamentą teikiama skubi parama prisidedama prie nukentėjusios valstybės narės veiksmų ir ji šiuos veiksmus papildo. Šiuo tikslu užtikrinamas glaudus bendradarbiavimas ir konsultavimasis su nukentėjusia valstybe nare.

2 straipsnis

Skubios paramos teikimo aktyvavimas

1. Sprendimą dėl skubios paramos pagal šį reglamentą teikimo aktyvavimo esamos ar galimos nelaimės atveju priima Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, prireikus nurodydama tokio aktyvavimo trukmę.
2. Taryba nedelsdama išnagrinėja 1 dalyje nurodytą Komisijos pasiūlymą ir, atsižvelgdama į padėties skubumą, sprendžia, ar aktyvuoti skubios paramos teikimą.

3 straipsnis

Tinkami finansuoti veiksmai

1. Skubi parama pagal šį reglamentą – tai skubios poreikiais grindžiamos reagavimo priemonės, kuriomis papildomos nukentėjusių valstybių narių reagavimo priemonės ir kuriomis siekiama išsaugoti gyvybę, užkirsti kelią žmonių kančioms, jas palengvinti ir išsaugoti žmonių orumą, kai to prireikia įvykus 1 straipsnyje nurodytai nelaimei.
2. 1 dalyje nurodyta skubi parama gali apimti visus humanitarinės pagalbos veiksmus, kurie būtų tinkami finansuoti Sąjungos lėšomis pagal Reglamento (EB) Nr. 1257/96 2, 3 ir 4 straipsnius, todėl gali apimti paramą, pagalbą ir, jei būtina, apsaugos operacijas, vykdomas siekiant išgelbėti ir išsaugoti gyvybes ištikus nelaimėms ar iškart po jų. Ji taip pat gali būti naudojama kitoms išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su šiame reglamente numatytos skubios paramos įgyvendinimu, finansuoti.
3. Skubi parama pagal šį reglamentą teikiama ir įgyvendinama laikantis pagrindinių humanitarinių žmoniškumo, neutralumo, nešališkumo ir nepriklausomumo principų.
4. 2 dalyje nurodytus veiksmus vykdo Komisija arba Komisijos atrinktos organizacijos partnerės. Komisija kaip organizacijos partnerės visų pirma gali pasirinkti nevyriausybinės organizacijos, specializuotas valstybių narių tarnybas ar tarptautines agentūras ir organizacijas, turinčias reikiamos kompetencijos. Tai darydama Komisija glaudžiai bendradarbiauja su nukentėjusia valstybe nare.

4 straipsnis

Finansinės paramos teikimo būdai ir įgyvendinimo tvarka

1. Komisija įgyvendina Sąjungos finansinę paramą vadovaudamasi Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 966/2012. Visų pirma, Sąjungos finansavimas, skirtas paramos veiksams pagal šį reglamentą, įgyvendinamas naudojant tiesioginį arba netiesioginį valdymą pagal to reglamento 58 straipsnio 1 dalies atitinkamai a ir c punktus.
2. Skubi parama pagal šį reglamentą finansuojama iš bendrojo Sąjungos biudžeto ir įnašų, kuriuos kiti viešieji ar privatieji paramos teikėjai gali skirti kaip išorės asignuotąsias įplaukas pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 21 straipsnio 4 dalį.
3. Sąjungos finansavimą, skirtą paramos veiksams pagal šį reglamentą, įgyvendintina naudojant tiesioginį valdymą, Komisija gali skirti tiesiogiai, neskelbdama kvietimo teikti pasiūlymus pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 128 straipsnio 1 dalį. Šiuo tikslu Komisija gali sudaryti bendruosius partnerystės susitarimus arba taikyti esamus bendruosius partnerystės susitarimus, sudarytus pagal Reglamentą (EB) Nr. 1257/96.
4. Komisijai įgyvendinant skubios paramos operacijas per nevyriausybinės organizacijas, finansinių ir veiklos pajėgumų kriterijai laikomi įvykdytais, kai ta organizacija ir Komisija yra sudariusios galiojantį bendrąjį partnerystės susitarimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1257/96.

5 straipsnis

Tinkamos finansuoti sąnaudos

1. Sąjungos finansavimas gali apimti visas tiesiogines sąnaudas, būtinas 3 straipsnyje nurodytiems tinkamiems finansuoti veiksams įgyvendinti, įskaitant prekių ir paslaugų, kurių reikia tiems veiksams, pirkimo, parengimo, surinkimo, vežimo, sandėliavimo ir paskirstymo sąnaudas.
2. Netiesioginės organizacijų partnerių sąnaudos taip pat gali būti finansuojamos pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012.
3. Sąjungos finansavimas taip pat gali apimti išlaidas, susijusias su parengiamąja, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veikla, kurios reikia skubiai paramai, kuri turi būti teikiama pagal šį reglamentą, valdyti.
4. Iš Sąjungos finansavimo, skirto skubios paramos veiksams pagal šį reglamentą, gali būti padengta iki 100 % tinkamų finansuoti sąnaudų.
5. Organizacijos partnerės išlaidos, patirtos iki finansavimo paraiškos pateikimo dienos, gali būti tinkamos finansuoti Sąjungos lėšomis.

6 straipsnis

Sąjungos veiksmų papildomumas ir nuoseklumas

Siekama sinergijos ir papildomumo su kitomis Sąjungos priemonėmis, visų pirma priemonėmis, pagal kurias gali būti teikiama kokios nors rūšies skubi pagalba arba parama, pavyzdžiui, pagal Reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, Sprendimą Nr. 1313/2013/ES, Reglamentą (EB) Nr. 1257/96, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 223/2014 ⁽¹⁾, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 513/2014 ⁽²⁾, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 514/2014 ⁽³⁾, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 515/2014 ⁽⁴⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 516/2014 ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 223/2014 dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (OL L 72, 2014 3 12, p. 1).

⁽²⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 513/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/125/TVR (OL L 150, 2014 5 20, p. 93).

⁽³⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 514/2014, kuriuo nustatomos Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo ir policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės bendrosios nuostatos (OL L 150, 2014 5 20, p. 112).

⁽⁴⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 515/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Sprendimas Nr. 574/2007/EB (OL L 150, 2014 5 20, p. 143).

⁽⁵⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014, kuriuo įsteigiamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas ir iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas 2008/381/EB ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos sprendimai Nr. 573/2007/EB ir Nr. 575/2007/EB bei Tarybos sprendimas 2007/435/EB (OL L 150, 2014 5 20, p. 168).

7 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisija imasi tinkamų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad įgyvendinant pagal šį reglamentą finansuojamus veiksmus Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugomi taikant prevencines kovos su sukčiavimu, korupcija ir kitokia neteisėta veikla priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus ir, jei nustatoma pažeidimų, susigrąžinant nepagrįstai sumokėtas sumas ir prireikus skiriant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas administracines bei finansines sankcijas.
2. Komisijai arba jos atstovams ir Audito Rūmams suteikiami įgaliojimai atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų pagal šį reglamentą, dokumentų auditą ir auditą vietoje.
3. Laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ⁽¹⁾ ir Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ⁽²⁾ nustatytų nuostatų ir procedūrų, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimą vietoje, kad nustatytų, ar būta sukčiavimo, korupcijos arba kitos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios neteisėtos veiklos, susijusios su susitarimu dėl dotacijos, sprendimu dėl dotacijos skyrimo arba sutartimi dėl finansavimo pagal šį reglamentą.
4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalims, į sutartis ir susitarimus dėl dotacijos, taip pat susitarimus su tarptautinėmis organizacijomis ir specializuotomis valstybių narių tarnybomis, sudaromus įgyvendinant šį reglamentą, įtraukiamos nuostatos, kuriomis Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą ir tyrimus pagal jų atitinkamą kompetenciją.

8 straipsnis

Stebėsena ir vertinimas

1. Veiksmai, kuriems teikiama finansinė parama pagal šį reglamentą, reguliariai stebimi. Ne vėliau kaip po 12 mėnesių nuo skubios paramos teikimo aktyvavimo konkrečiu atveju pagal 2 straipsnį Komisija pateikia Tarybai ataskaitą ir prireikus pasiūlymus nutraukti jos teikimą.
2. Ne vėliau kaip 2019 m. kovo 17 d. Komisija pateikia Tarybai šio reglamento veikimo įvertinimą ir pasiūlymus dėl šio reglamento atėties, o prireikus – pasiūlymus dėl jo pakeitimo ar panaikinimo.

9 straipsnis

Įsigaliojimas ir aktyvavimas

1. Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.
2. Taryba nusprendžia dėl dabartinio pabėgėlių ir migrantų antplūdžio į Sąjungą aktyvuoti skubią paramą pagal šį reglamentą trejų metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

⁽¹⁾ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁽²⁾ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. kovo 15 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
A.G. KOENDERS
